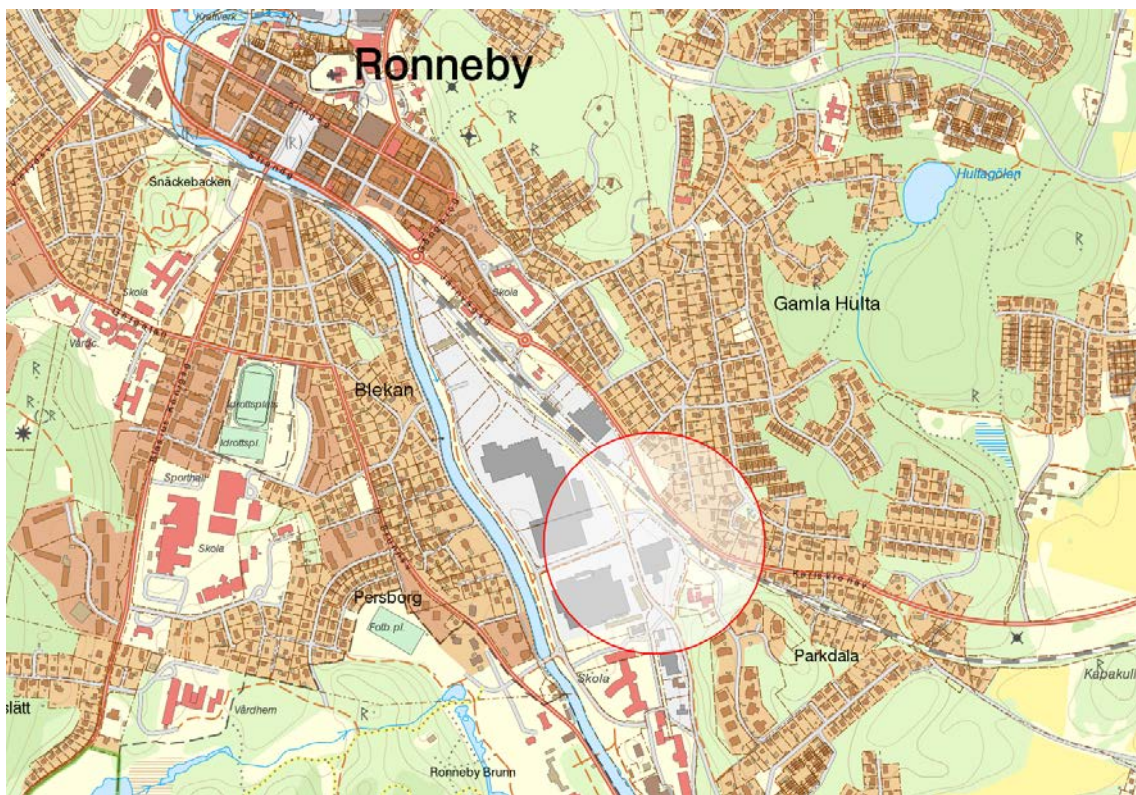

Social konsekvensanalys med barnperspektiv

- Detaljplan för Svarven 1 m.fl.

Innehåll

Bakgrund och intro.....	3
Barnkonventionen	3
Syfte	3
Arbetsprocess	3
Tematiska områden	4
Samspel	4
Vardagsliv	4
Identitet.....	4
Hälsa och säkerhet.....	4
Inventering	5
Samspel	5
Vardagsliv	5
Identitet.....	6
Hälsa och säkerhet.....	6
Åtgärder.....	7
Samspel	7
Vardagsliv	7
Identitet.....	8
Hälsa och säkerhet.....	8
Konsekvenser	9
Samspel	9
Vardagsliv	9
Identitet.....	9
Hälsa och säkerhet.....	9
Slutsats	10
Medverkande tjänstemän.....	10

Bakgrund och intro

För att belysa planförslaget utifrån ett socialt perspektiv har en social konsekvensanalys med barnperspektiv upprättats för detta detaljplaneförslag. Analysen tar avstamp i tre olika planeringsnivåer; platsen, kommunen och regionen. *Platsen* syftar till den enskilda byggnaden och det närmaste området runt omkring. *Kommunen* syftar till att belysa stadsdelen som helhet och dess roll i kommunen. Slutligen den mest övergripande nivån där planområdets sätts i ett regionalt sammanhang som exempelvis planområdets relation till Blekinge i stort.

Varje planeringsnivå analyseras utifrån fyra tematiska områden; Samspel, Vardagsliv, Identitet och Hälsa och säkerhet. Syftet med denna indelning är att analysen ska omfatta både direkt fysiska faktorer som påverkar integration, identitet, rumsliga samband och så vidare. Ett annat syfte är att fånga upp platsers olika sociala och kulturella betydelser. Detta kan till exempel innebära återberättade historier om en plats och hur dessa påverkat synen på området. För att tydligare integrera barnperspektivet i analysen omfattar denna även Hälsa och säkerhet som syftar till att belysa barns tillgång till en hälsosam och säker miljö.

Resultatet av analysen är baserad på en sammanställning av nuläget samt innebörden av en ny användning inom planområdet kvarteret Svarven 1. Den sociala konsekvensanalysen med barnperspektiv gällande detaljplan för Svarven 1 m.fl. utgår från möjligheten att uppföra en grundskola med idrottshall inom planområdet. Samtidigt kan planen medge andra användningar, men dessa är mindre aktuella varför denna analys utgår från att kvarteret kommer innehålla skola och idrottshall.

Framtagandet av den sociala konsekvensanalysen med barnperspektiv har inspirerats av material från Göteborgs stad.

Barnkonventionen

Den svenska riksdagen har beslutat att FN:s konvention om barns rättigheter ska beaktas i samhällets alla verksamheter. Olika aktörer ska samarbeta för att skapa en miljö för barnet som ger störst möjlighet till överlevnad och utveckling. Barn ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem, t ex i utformningen av den fysiska miljön.

Barnkonventionen kräver att barnets bästa ska beaktas och analyseras i alla beslut som berör dem. Barn har en unik kunskap om sin egen situation, och vi behöver alltså involvera barnen för att skapa förutsättningar för deras delaktighet.

Syfte

Miljöer ska fungera för de människor som använder dem. Barn är användare av de flesta miljöer och med en socialkonsekvensanalys med ett barnperspektiv kan den fysiska förändringen och dess konsekvenser belysas ur ett barnperspektiv.

Arbetsprocess

Arbetet med en social konsekvensanalys med barnperspektiv tar avstamp i en nulägesbild. Därefter belyses möjliga åtgärder och eventuella konsekvenser som en ny användning inom planområdet innebär.

Tematiska områden

Samspel

Beskriver social och rumsligt sammanhang, kopplingar och stråk/orienterbarhet, privata och offentliga miljöer samt trygghet. Utifrån ett barnperspektiv belyser *samspel* platser för interaktion, lek, lärande, kultur och idrott för barn och ungdomar.

Vardagsliv

Beskriver användning och lokalisering, olika behov och livssituation, utbud och variation, tillgänglighet, räckvidd och närhet samt hälsa och trygghet. Utifrån ett barnperspektiv belyser *vardagsliv* barns rörelsemönster och möjlighet att gå, cykla och åka kollektivt mellan de funktioner som är viktiga för barn. *Vardagsliv* belyser även skolmiljöer.

Identitet

Beskriver karaktär och identitet, historiskt djup och berättelser, tillhörighet och delaktighet samt attraktivitet. Utifrån ett barnperspektiv belyser *identitet* ovanstående i relation till nyskapande och en plats för fler människor.

Hälsa och säkerhet

Är inte en del av den ursprungliga matrisen för en social konsekvensanalys, men i och med vikten av att integrera barnperspektivet lyfts temat in i analysen. *Hälsa och säkerhet* beskriver barns förutsättningar i stadsrummet bland annat utifrån ett trygghetsperspektiv och belyser vikten av varierande och stimulerande miljöer för att ge barn bästa förutsättningar till utveckling.

Inventering

Inventeringen är baserad på platsobservationer, inventering av närområdet och samtal med ett fåtal personer som har erfarenhet av platsen.

Samspel

Planområdet är idag till stora delar exploaterat och består av verksamheter. Förutom att planområdet är en målpunkt för transporter och arbetstagare till verksamheterna inom och direkt anslutning till planområdet kan planområdet beskrivas som ett mellanrum mellan olika knutpunkter inom Ronneby tätort.

Vägar och gång- och cykelvägar är väl utbyggda mellan Ronneby centrum och målpunkter så som Ronneby Brunnsspark, Soft center och bostadsområdena Parkdala och Påtorp. Däremot är trivselfaktorn låg i området och området kan upplevas som ett stadsrum utan tydligt sammanhang till varken Ronneby centrum eller övrig omgivning då den befintliga industrimiljön saknar koppling till omgivningen. Det finns ingen offentlig plats inom eller i direkt anslutning som i dagsläget inbjuder till att stanna och vistas inom området. Planområdet befolkas framför allt under dagtid då gång- och cykelväg trafikeras för att nå olika målpunkter inom och i anslutning till planområdet, vidare angränsar planområdet till en förskola vilket ger liv och rörelse under vissa tider dagtid. Kvällstid kan planområdet upplevas som mörkt och det finns förutom ett gym få målpunkter inom eller i direkt anslutning till planområdet för privatpersoner. Bostadsområdena Parkdala och Påtorp bidrar till ett flöde av rörelser inom planområdet, framförallt bilburen. I parkdala finns även ett internat för gymnasieelever.

Förutom förskolan i planområdets direkta närhet och grundskolan Thoren framtid, i närheten av planområdet, finns det i dagsläget få platser som är tillgängliga för barn. Då biltrafiken och gång- och cykeltrafiken är separerad från varandra inom hela planområdet finns goda möjligheter för barn att själva eller tillsammans med vuxna ta sig fram i området. Vidare är skalan i planområdet inte anpassad för barn och det kan upplevas svårt att orientera sig.

Sett ur ett regionalt perspektiv finns det företag inom planområdet som skapar arbetstillfällen både inom och utanför Ronneby kommun. Området är strategiskt beläget sett till kollektivtrafik då arbetspendling kan ske inom kommunen likväl som från andra kommuner. Angelskogsvägen leder till flera viktiga målpunkter för regionala besökare, så som Ronneby Brunnsspark och Soft Center. Denna sträcka är därför ett stråk som besökare ofta passerar, men som upplevs vara utan rumsligt sammanhang till omgivande delar.

Vardagsliv

Planområdet är beläget nära Ronnebys centrala delar och är idag ett homogent verksamhetsområde med närhet till olika företag, ett gym och skolverksamhet. Området är tillgängligt med både kollektivtrafik, bil, gång och cykel, oavsett om du bor inom eller utanför Ronneby tätort. Däremot är området i sig ofta ingen målpunkt utan är en del av en transportsträcka till annan målpunkt. I direkt eller i nära anslutning till planområdet finns bostäder och förskola, men planområdet uppmanar i övrigt inte till någon längre vistelse. För barn finns det goda möjligheter att både gå, cykla och åka kollektivt inom och i anslutning till planområdet. I och med områdets funktion så som verksamhetsområde sker en hel del tung trafik i området vilket kan skapa otrygghet vid passage över vägar, vidare är planområdet inte befolkat stora delar av dygnet vilket kan skapa en otrygghet.

Tillgängligheten för personer med funktionsvariation varierar beroende på funktionsvariation. Planområdet har nivåskillnader dock är det tilltänka skolområdet och anslutningen till denna från Angelskogsvägen belägen i ett flackt område. Gångvägar- och cykelvägar har brister vid övergångar

och det saknas taktila ledstråk. På grund av trafiksituationen kan personer med koncentrationssvårigheter eller liknande uppfatta området som rörigt och otydligt.

Identitet

Planområdet och dess direkta närhet har sedan 1960-talet och framåt omvandlats från odlingslandskap till dagens verksamhetsområde. Om du inte är verksam inom företagen inom eller i anslutning till planområdet är det få boende i kommunen eller regionen som har en direkt relation eller koppling till området. För många i Ronneby kommun är det en passage på väg till något annat. Området har inte något namn, i folkmun kallas området Parkdalaområdet. Området är ett mellanområde som ligger mellan Ronneby centrum, bostadsområdena Påtorp och Parkdala, Soft Center, Ronneby Brunnsspark samt det gamla Folkparksområdet, vilket Folkparksvägen skvallrar om. Sett till att vara en så pass central plats i Ronneby tätort är det en plats med låg attraktionskraft och attraktivitet. Det homogena landskapet utan någon direkt platsbildning kan uppfattas som ett relativt identitetslöst område för personer som passerar. Då planområdet angränsar till en förskola och grundskola och är i nära anslutning till bostadsområden kan boende i dessa områden ha en anknytning till platsen. För barnen i förskolan eller skolan kan det vara en plats som passeras flera gånger om dagen och på så vis skapar en betydelse för dessa barn. Däremot är det ingen plats som uppmanar till längre vistelse så att platsen i sig bekräftar en tillhörighet eller delaktighet.

Hälsa och säkerhet

För tillfället är planområdet och merparten av omgivningen inte byggt eller planerat för att ta tillvara barns intressen, det är ett område som utifrån bland annat skala, befintlig trafiksituation och platsens innehåll och verksamheter inte är anpassat för barn. Det finns gång- och cykelvägar som är separerade från biltrafiken vilka framför allt fungerar för att transportera sig mellan olika knutpunkter. Närheten till järnvägen och vägar innebär en risk för både hälsa och säkerheten och är en aspekt som kan skapa otrygghet både bland elever, föräldrar och skolpersonal. Variationen inom planområdet är i det närmsta obefintlig. Skogen i planområdets sydligaste delar kan inbjuda till lek, men då främst från bostadsområdet Parkdala och inte i anslutning till Angelskogsvägen inom planområdet.

Åtgärder

Åtgärder utgår från vilka brister ska åtgärdas, vilka kvalitéer som ska uppnås samt vem som ansvarar.

Flertalet av de åtgärder som framkommer är inte tillåtna eller lämpliga att reglera med detaljplan. Det innebär att åtgärder så som t.ex. hastighetsbegränsningar, taktila ledstråk eller plantering av grönska lämnas till genomförandet. Detaljplanen kan däremot se till att det ges förutsättningar för att kunna genomföra åtgärderna.

Samspel

Planområdet behöver stärkas dels som passage men också som målpunkt. Kopplingen mellan Ronnebys centrum och Ronneby brunnsspark, Soft center och omgivande bostadsområden behöver stärkas. Trivselfaktorn i stadsrummet kopplat till skala, orienterbarhet, materialval och ytor för vistelse behöver öka. För passerande och besökare behöver det finnas en anledning till att uppehålla sig inom eller i direkt anslutning till planområdet en längre stund.

Planområdet är beläget i nära anslutning till stadsutvecklingsprojektet Kilen - Ronnebys nya stadsdel, som när det är färdigt förväntas innehålla cirka 150 lägenheter samt ett äldreboende. Det innebär att planområdet kommer påverkas och kan dra nytta av de kvalitéer som tillkommer i stadsrummet samtidigt som det skapas tydligare målpunkter i planområdets omgivning.

Med anledning av redan goda förutsättningar för kollektivtrafik och gång- och cykel kan planområdet utvecklas till ett än mer tydligare stråk som samspekar på ett tydligare sätt med omgivande delar. Detaljplanen innebär att den planerade idrottshallen placeras där det idag finns en gång- och cykelväg som är en genväg mellan Påtorp och Angelskogsvägen. Hastigheten behöver dämpas i området och antalet bilar behöver på sikt minska för att öka säkerheten och tryggheten i planområdet. Tydligheten mellan olika trafikslag och dess övergångar och passager behöver förbättras.

Den planerade skolgården och utemiljön ska inbjuda till samspel, lek och lärande. Skolgården och den omgivande miljön ska vara tillräckligt stor för att elever ska ha utrymme för fysisk aktivitet, men även en chans för återhämtning och vila under skoldagen.

Kommunen som fastighetsägare och väghållare tillsammans med övriga berörda fastighetsägare ansvarar för att omgivningen i planområdet bättre anpassas till planerad verksamhet. Att skapa en tydligare koppling mellan planområdet och omgivande delar är något som kommunen på lång sikt får arbeta med i samband med olika stadsbyggnadsprojekt.

Vardagsliv

Om detaljplanen genomförs som planerat och planområdet kommer inrymma skolverksamhet och idrottshall kommer planområdet, till större del än idag, vara en viktig del i människors vardagsliv. Det handlar om lärare och övrig personal till skolverksamheten, elever, föräldrar och föreningar. Det kommer innebära att det ställs högre krav på området vad gäller till exempel möjlighet till kommunikationer och trygga passager över vägar. Oberoende om du är elev eller tillfälligt vistas inom planområdet ska närheten till järnvägen och vägar inte innebära en risk för säkerhet eller hälsa. Inom och i anslutning till ska det vara enkelt och tryggt att vara oskyddad trafikant, både på dagtid och kvällstid. Om oskyddade trafikanter känner sig trygga och syns i stadsmiljön kan det främja att barn och vuxna cyklar eller går till skolan vilket ger mindre biltrafik i anslutning till och inom planområdet.

För att öka den upplevda tryggheten behöver planområdet bli mer befolkat under större delar av dygnet. Utformningen på skol- och idrottsbyggnaden är av stor vikt för att inte skapa några otrygga platser inom skolområdet. Skymda baksidor behöver undvikas.

Vegetation bör användas för att öka trivseln i området, denna ska vara placerad och utformad utan avkall på den upplevda tryggheten i området.

Rättigheten att få gå i skolan ska värderas högt och vara förenad med glädje och trygghet bland eleverna. Skolan ska vara en trygg plats att vistas på både under skoltid och efter skoltid, det ska vara en plats som inbjuder och lockar till lek och lärande.

Idrottshallen ska vara tillgänglig för föreningar och fungera som en mötesplats för olika sporter inom kommunen.

I utformning av trafikområdet behöver tillgängligheten för personer med funktionsvariation beaktas. Det kan till exempel handla om att öka säkerheten vid övergångar och passager samt med hastighetsdämpande åtgärder och tydliga körfält och markeringar visa flödet i trafiken.

Identitet

Karaktern i området behöver stärkas och samtidigt få en tydligare koppling till övriga delar av Ronneby tätort. Planområdet behöver ett tydligt namn och vara en plats, ett mål, dit människor känner en koppling. Utan att förringa den pågående verksamhetens betydelse för kommunen som arbetsplats och arbetsgivare, behöver det homogena landskapet bli mer omväxlande vad gäller innehåll, skala och materialval. Både attraktionskraften till platsen och attraktiviteten i området behöver öka och uppmuntra på ett tydligare sätt till passage eller vistelse. Planområdet har möjlighet att bli ett tydligt stråk som knyter ihop Ronneby stadskärna med omgivande bostadsområden och övriga målpunkter och på så vis skapa en tydligare struktur i och av stadsbilden genom att knyta samman delar av Ronneby tätort som kan uppfattas som avlägsna. I nära anslutning till planområdet pågår stadsutvecklingsprojektet Kilen vilket kan bidra till en tydligare platsbildning söder om järnvägen och även bidra till att stadsrummets identitet stärks vilket innebär att planområdet kan relatera till en ny stadsbebyggelse i centrumnära läge, mer än ett industriområde.

Hälsa och säkerhet

Planområdet och dess omgivning ska vara en hälsosam och säker plats att vistas på oavsett om du enbart passerar eller vistas i området en längre period. Utifrån detaljplanens syfte och nya användning behöver barnens hälsa och säkerhet beaktas för att det ska vara en trygg plats för både elever, föräldrar och skolpersonal. Även passerande trafik ska känna sig trygg i att passager och liknande i vägområdet vara utformat för att öka säkerhet och minska risken för olyckor.

Närheten till järnvägen och vägar ska inte innebära någon risk för varken hälsa eller säkerhet.

När platsen ska befolkas av ett stort antal barn behöver deras intressen tas tillvara vad gäller till exempel skala och möjlighet till orienterbarhet. Om möjligt kan den intilliggande skogen utnyttjas i större utsträckning än idag och vara en plats för fysisk aktivitet avskild från resten av skolmiljön och planområdet.

Konsekvenser

Konsekvenser innebär att både positiva och negativa följder av planförslaget presenteras.

Samspel

En ny användning inom detaljplanen kommer innebära att planområdet blir en målpunkt istället för passage. Det innebär också att trafikmängden kommer öka vilket riskerar öka risken för olyckor. Att användningen inom planområdet ändras innebär dock att det ställs högre krav på utformningen på gång- och cykel och att dessa kommer utformas på ett säkrare sätt. Det innebär att säkerheten och tryggheten ökar både för kommande elever, föräldrar och lärare samt för dem som redan idag använder det befintliga vägnätet.

Ändringar i trafikområdet innebär att det under en begränsad tid kommer vara begränsad framkomlighet i och i anslutning till planområdet.

Skolgården är en viktig plats för lek, lärande och återhämtning. Planförslaget innebär att de gällande riktlinjer om 30 kvm/barn i grundskola 4-9 inte följs. Ytan som detaljplanen medger till skolgård är knappt hälften av det rekommenderade och all yta inom skolgården är med hänsyn till säkerhet och hälsa inte lämpad för stadigvarande vistelse.

Vardagsliv

Planområdet kommer med stor säkerhet bli en plats i många vardagsliv. Med mer rörelse i området under stora delar av dagen och delvis kvällar kommer tryggheten öka. Dock finns en risk för att bullerskyddet utmed Angelskogsvägen/Folkparksvägen blir en skymd sida under dygnets mörka timmar och inbjuda till olämplig vistelse. Även idrottshallens östra sida riskerar bli en baksida skymd från allmänheten.

Tillgängligheten för personer med funktionsvariationer förväntas öka i och med att trafiksituationen förändras.

Som beskrivits ovan är skolgården enligt gällande riktlinjer för liten. Det innebär att skolelever och lärare kommer vistas på en begränsad yta och på grund av avstånd till andra rekreationsområden ha begränsade möjligheter att under en kortare rast förflytta sig.

Identitet

Tillsammans med den pågående utvecklingen i området Kilen i anslutning till planområdet kommer platsens identitet stärkas. Planområdet som idag upplevs långt från centrum kommer på ett tydligare sätt integreras i staden och vara en plats dit många får en relation. Samtidigt finns en risk att befintliga verksamheter i planområdet upplever sig inklämda i ett pågående stadsutvecklingsprojekt.

Genom att användningen ändras och skolan ges ett namn kommer platsen få en tydligare identitet.

Med en ny användning av området kan människor som aldrig tidigare vistats i området bidra till dess identitet och forma området. För kommande generationer kommer planområdet vara en stor del av uppväxten och nya djup och berättelser kan på så sätt formas.

Hälsa och säkerhet

Val av plats för skola med hänsyn till de risker som finns från järnväg och vägar ställer höga krav på åtgärder. Åtgärderna så som bullerskydd och staket riskerar bilda en instängd plats som under vissa av dygnets timmar kan bidra till att platsen upplevs som otrygg. Trafiksituationen utformas för att öka säkerheten inom planområdet, men då trafiken inte bedöms minska, kan med säkerhet alla risker inte byggas bort.

Skolgården som ska bidra till fysisk aktivitet har begränsad yta vilket riskerar hämma lek och rörelse.

Slutsats

Det kan konstateras att barns rättighet att gå till skolan tillfredsställs genom planförslaget. Däremot är det mer osäkert i vilken utsträckning planförslaget leder till en mer barnvänlig stad. Utifrån nuläget är det ingen barnvänlig plats, men genom åtgärder kan barnvänligheten öka. Med åtgärder inom ramen för pågående stadsutbyggnad, detaljplanen och kommande projektering som till exempel säkerhetsåtgärder, en liten men inbjudande skolgård och förändrad trafiksituation finns förutsättningar för att barnvänligheten ska öka i planområdet och dess omgivning. Samtidigt utgår planförslaget från en redan befintlig och etablerad plats där många fler än barnens intresse ska beaktas. Skolan hamnar inom ett pågående verksamhetsområde vilket innebär en annan struktur, trafik och utformning än vad tätortsbebyggelse brukar innebära.

Medverkande tjänstemän

Analysen har utformats av planarkitekt Hanna Faming och t.f. stadsarkitekt Peter Robertsson

Ronneby
2018-09-11

Hanna Faming
Planarkitekt

Peter Robertsson
t.f. Stadsarkitekt